

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ Г.С. СКОВОРОДИ**

**Український мовно-літературний факультет імені Г.Ф. Квітки-Основ'яненка
Кафедра зарубіжної літератури та слов'янських мов
імені професора Михайла Гетманця**

Аргументи сучасної філології: історична та індивідуальна пам'ять

**Матеріали
IV Міжнародної наукової конференції
(18-19 квітня 2024 року)
Харків – 2024**

Романова Н. В. КРОВОТЕЧА ЦІННОСТЕЙ (НА ПРИКЛАДІ РОМАНУ Е.М. РЕМАРКА «DREI KAMERADEN»	324
Румянцева-Лахтіна О. О. ЕКСТРАПОЛЯЦІЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ НА ПАМ'ЯТЬ КОЛЕКТИВНУ ЯК ЗАСІБ УСВІДОМЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ В СІМЕЙНОМУ РОМАНІ О. ЗАБУЖКО «МУЗЕЙ ПОКИНУТИХ СЕКРЕТІВ».....	329
Dos Santos, Clodogil Fabiano Ribeiro ACTIONS TO STRENGTHEN UKRAINIAN CULTURAL IDENTITY IN THE PARANA SCENARIO: PRESERVING MEMORY AND UKRAINIAN IDENTITY	335
Скарбек О. Г. ПІЗНАННЯ ВЛАСНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ ЧЕРЕЗ ПРОЦЕС ПАМ'ЯТІ У АВТОБІОГРАФІЧНОМУ РОМАНІ М. ГАГАРІН «BLONDS ÉTAIENT LES BLÉS D'UKRAINE»	340
Скоробогатова О. О. ІСТОРИЧНА, СІМЕЙНА ТА ІНДИВІДУАЛЬНА ПАМ'ЯТЬ ЯК ПІДРУНТЯ СЮЖЕТОБУДУВАННЯ РОМАНА ПОЛА ОСТЕРА «4 3 2 1»	345
Слижук О. А. ФОРМУВАННЯ В УЧНІВ 7 КЛАСУ НУШ ПОНЯТТЯ ПРО ІСТОРИЧНУ ПАМ'ЯТЬ ЗАСОБАМИ ПІДРУЧНИКА ЛІТЕРАТУРИ.....	350
Слінько К. НАСЛІДКИ ВІЙНИ: ВРАЗЛИВІСТЬ ТА СТРАЖДАННЯ ДІТЕЙ В УМОВАХ ЗБРОЙНОГО КОНФЛІКТУ	355
Stelmatchuk T. IVANA KUPALA IN MALLET: AN UKRAINIAN (RE)INVENTED TRADITION IN BRAZIL.....	361
Тучина Н. В. СОЦІАЛІЗАЦІЯ УЧНІВ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ОНЛАЙН	366
Ferreira, E. P. S. F., Miranda, J. I. R., Zolota, L. B. THE KEEPERS OF MEMORY: PRIESTS IN UKRAINIAN IMMIGRATION TO BRAZIL	371
Frotscher Kramer M. RETURN MIGRATION AND NAZISM IN EMMA HATZKY'S BOOK «UMA MULHER DO SÉCULO PASSADO»» (2000): RELATIONS BETWEEN INDIVIDUAL MEMORY AND PUBLIC MEMORY	377
Хижа І. П. АНТИКОЛОНІАЛЬНІ РИСИ У СУЧАСНІЙ ТИБЕТСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ.....	383
Хижняк Г. Ю., Радчук О.В. ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ВІДНОВЛЕННЯ В КОЛЕКТИВНІЙ ПАМ'ЯТІ ЯПОНЦІВ ЖАНРУ <i>ТАНКА</i>	387

СОЦІАЛІЗАЦІЯ УЧНІВ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ОНЛАЙН

Тучина Н. В. (Харків, Україна)

<https://orcid.org/0000-0001-7860-0688>

<https://doi.org/10.5281/zenodo.11107863>

ABSTRACT. Online learning has become one of more or less permanent characteristics of the system of education in Ukraine, especially in such areas as Kharkiv region. The teachers have faced a number of challenges due to lack of some equipment, lack of practical skills of organizing effective lessons in virtual classrooms and ensuring engagement of all students, using different learning platforms and applications etc.

One of the main fears of educators was that distance learning would not contribute to developing social interaction and would impede the process of personal growth as a member of the society. However, learning online provides a number of possibilities of a person's socialization. Some of those created in EFL virtual classroom are considered.

An English teacher can use methods and educational technologies that engage and motivate learners, develop their communicative skills, model verbal and non-verbal behaviour of native speakers, facilitate intercultural contacts and help to raise awareness of their national identity.

KEYWORDS: socialization, online learning, virtual classroom, interaction, engagement, motivation.

Навчання в дистанційному форматі стало реалією освіти в Україні в останні роки як наслідок спочатку пандемії COVID 19, а потім російської агресії. Освітня система виявилась не повністю готовою для переходу на такий режим роботи: подекуди не вистачало обладнання, не всі вчителі й викладачі закладів вищої освіти були озброєні необхідними практичними навичками ефективного використання навчальних платформ та різних комп'ютерних застосунків, учням

було важко підлаштуватися під дистанційний режим тощо. Втрата рідних, втома від постійних тривог і пошуків безпечних місць під час обстрілів, особливо в прифронтових регіонах, відсутність безпосередніх контактів із однолітками – все це не сприяло поліпшенню ефективності дистанційного навчання, а, навпаки, ускладнювало його організацію й вимагало пошуків методик і навчальних технологій, що принесуть найбільшу користь за таких важких умов і спрацюють саме в конкретному освітньому контексті. Як ніколи вірною стала фраза, що вчителі «think on their feet», тобто змушені весь час вносити корективи до спланованого освітнього процесу і швидко реагувати на появу нових обставин.

Під час порівняння традиційної системи навчання і дистанційного навчання, вчені виявляли низку переваг і недоліків кожного режиму. З одного боку, увага в класі більш зосереджена на вчителеві, а учні мають більше змоги залишатися пасивними, в той час як дистанційна форма більш зосереджена на учнях та розвитку їхньої автономії. З іншого боку, у навчанні онлайн менше можливостей для групової роботи і безпосереднього контакту вчителя з учнями.

Мета цієї публікації – висвітлити можливості соціалізації тих, хто навчається англійської за дистанційним форматом, і простежити деякі шляхи подолання негативних наслідків такого режиму навчання.

Термін «соціалізація» вже давно став мультидисциплінарним, бо це явище розглядається і в соціології, і в психології, і в педагогіці. Вчені підкреслюють, що особистістю не народжуються, а вона поступово формується у процесі соціалізації, і такий процес триває протягом всього життя людини. Для того, щоб відчувати себе успішним членом суспільства, необхідно засвоїти норми поведінки й цінності цього суспільства, саме тому таким важливим стає вплив усіх соціальних інститутів: сім'ї, дошкільних, шкільних і позашкільних закладів освіти, засобів масової інформації тощо. У такому аспекті розглядають соціалізацію педагога: як «...процес становлення особистості як суспільної істоти, під час якого налагоджуються різні зв'язки особистості із суспільством...» (Lukashevych, 1998, p. 12). Але інші дослідники підкреслюють, що хоча вплив середовища на формування особистості є дуже важливим, його невірною

перебільшувати, бо велику роль відіграє саморозвиток і самореалізація, автономія особистості, її спроможність, у свою чергу, впливати на суспільство. Таким чином, розвиток особистості й розвиток суспільства є взаємозумовленим, а їхня взаємодія не є лише односпрямованою. У результаті соціалізації особистість набуває такої якості, як соціалізованість, тобто здатність засвоювати й відтворювати соціальний досвід на певному рівні соціальної зрілості (Rudkevych, 2020).

Дистанційне навчання в закладі середньої або вищої освіти покликано забезпечувати пристосування до норм поведінки, прийнятих у суспільстві, до прийняття цінностей, до засвоєння суспільного досвіду, соціалізації особистості. Чому ж вчителі, батьки, викладачі, психологи б'ють на сполох стосовно низької ефективності такого режиму саме в аспекті соціалізації?

Справа може бути в тому, що соціалізація як потреба у входженні до соціуму не належить до базових потреб, необхідних індивіду для виживання. Для спілкування потрібні додаткові зусилля, чи варто їх витратити за таких важких умов? Можна вимкнути камеру й робити щось інше або взагалі відключитися і сказати, що не було інтернет-зв'язку, хто зможе перевірити? Знову проблема не в самому режимі організації навчання, а в заохоченні учнів, підвищенні їх мотивації, у створенні такого середовища, коли учні отримують задоволення від спілкування на уроці, коли їм приємно і безпечно.

Чому саме на заняттях з англійської цього легше досягти? По-перше, оці «балачки», за які отримуєш зауваження на інших уроках, тут розглядаються як вправлення в говорінні іноземною мовою і можуть займати лівову частку на занятті. По-друге, персоналізація, повідомлення про себе, своїх рідних, друзів, власні захоплення тощо вітаються й заохочуються. По-третє, різноманітні теми й проблемні завдання зможуть зацікавити різні категорії учнів і, одночасно, поліпшити їх вміння спілкуватися як іноземною, так і рідною мовою. По-четверте, формування вторинної мовної особистості, набування досвіду спілкування в різних ситуаціях, оволодіння моделями поведінки і мовним репертуаром, характерним для представників іншої лінгвокультури, сприяє

кращому входженню у світову культуру з одночасним усвідомленням власної національної ідентичності.

Комунікативно-орієнтований підхід до навчання, розв'язання життєво важливих завдань, передбачених у Загальноєвропейських рекомендаціях до вивчення і навчання сучасних іноземних мов, змістили фокус із навчання лексики й граматики на оволодіння способами спілкування й успішного функціонування в різних ситуаціях, перетворюючи заняття англійською на місце, де завдяки сучасним автентичним матеріалам і реальним завданням відбувається соціалізація, навчають моделям поведінки, залучають до важливих цінностей (Agha, 2011).

Активна участь учнів на заняттях у віртуальному класі передбачає, що, крім почуття задоволення і психологічного комфорту, учень знаходить мотивацію для виконання завдань, розуміє мету і реальну користь від навчання, а також як це пов'язано з процесом формування його особистості (Hiver, 2021). Вчені виділяють три аспекти в роботі учнів під час дистанційного навчання: поведінковий (як саме учні й на чому зосереджують свою увагу), когнітивний (наскільки активно вони залучені до різних процесів пізнання, наприклад, аналізу, узагальнення тощо) і емоційний (задоволення, яке отримують від роботи, від запропонованих навчальних матеріалів і т.п.) (Fredricks, 2004). До цих аспектів додають і соціалізацію особистості, що відбувається під час взаємодії з вчителем та однолітками як в цілому класі, так і в малих групах, оскільки сучасні навчальні платформи надають таку можливість.

Усі методики, прийоми, освітні технології, які використовує вчитель у віртуальному класі, мають бути спрямовані, насамперед, на активізацію розумової роботи учнів та на створення атмосфери дружнього спілкування, а не на додавання негативних емоцій та стресових ситуацій. Спільні переживання, спільний досвід, міжособистісна та міжгрупова мотивація, спільні академічні цілі, і навіть спільність стану майже постійної тривожності у вчителів і учнів, спільне бажання подолати труднощі та перемогти можуть призвести до додаткових стимулів до навчальних успіхів і надати учням чіткий сигнал про те, що саме вони є повноправними партнерами в освітньому процесі.

Для соціалізації під час дистанційного навчання існує чимало можливостей. Тут і заняття, де можна аргументовано висловлювати свою думку і знайомитися з думками інших, ввічливо дискутувати і надавати можливість висловитися всім, а ще грати, дивитися цікаві відео і мультфільми, подкасти тощо; тут і додаткові консультації, індивідуальні чи групові, де можна з'ясувати незрозуміле або надолужити пропущене; тут і гуртки й підліткові клуби за інтересами; й спілкування в чатах й організація відеозустрічей. Учителі-практики відмічають, що дистанційне навчання не на всіх учнів вплинуло негативно, деякі зуміли розкритися, перестали побоюватися висловити свою думку, стали більш творчо підходити до виконання завдань.

Таким чином, можна засвідчити, що соціалізація учнів під час навчання англійської мови за дистанційним форматом може і повинна відбуватися за кількома напрямками, а її успіх залежить, перш за все, від умілого володіння вчителем переліченим методичним арсеналом.

REFERENCES

Agha, A. (2011). Large and small scale forms of personhood. *Language & Communication*. Vol. 31(3). pp.171–180.

Fredricks, J. A., Blumenfeld, P. C., & Paris, A. (2004). School engagement: Potential of the concept: State of the evidence. *Review of Education Research*. Vol. 74. pp. 59–119.

Hiver, P., Al-Hoorie, A. H., & Mercer, S. (2021). *Student Engagement in the Language Classroom*. Multilingual Matters : Bristol, UK.

Lukashevich, M. (1998). *Sotzializatsia. Vyhovni mehanizmy i tekhnologii: navchalno-metodychnyi posibnyk* [Socialization. Educational mechanisms and technologies]. Kyiv : IZMN. (in Ukrainian).

Rudkevich, N. (2020). Sotsializatsia osobystosti: seredovyshchnyi pidhid [Socialization of personality: environmental approach]. *Pedagogika formuvannya tvorchoi osobystosti u vyshchii i zagalnoosvitnii shkolah*. Vol. 73(2). pp. 168–172. (in Ukrainian).